NORAKSTS
Lieta Nr.A420481012
(A01601-13/38)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2013.gada 31.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Blūma,

piedaloties pieteicējai *A.K.* un atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes */amats/ /iestāde/* pārstāvei *E.A.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.K.* pieteikuma par */iestāde/* faktisko rīcību, kas izpaudusies kā atbildes nesniegšana uz pieteicējas 2012.gada 20.janvāra un 13.aprīļa sūdzību, kā arī par morālā kaitējuma Ls 2825,63 apmērā atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2012.gada 20.janvārī *A.K. /iestāde/* (turpmāk – */iestāde/*) iesniedza sūdzību par */amats/ A.S.* rīcību izpildu lietā par Ls 2867,28 piedziņu no *S.G.* par labu pieteicējai *(lietas 4.-5.lapa)*.

[2] 2012.gada 8.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums *(lietas 3.lapa)* par */iestāde/* rīcību, nesniedzot atbildi likumā noteiktajā termiņā.

Pieteicēja norāda, ka */iestāde/* uz pieteicējas 2012.gada 20.janvāra sūdzību atbildi nav sniegusi, kaut arī Kriminālprocesa likums noteic, ka sūdzība vai lūgums jāizskata 30 dienu

laikā. Pieteicēja atkāroti */iestāde/ /amats 2/* izsūtījusi lūgumu apstiprināt dokumentu saņemšanu. Atbilde uz šo lūgumu nav saņemta.

2013.gada 10.janvārī Administratīvās rajona tiesā saņemti pieteicējas pieteikuma papildinājumi, kuros norādīts, ka */iestāde/* nav sniegusi atbildi arī uz pieteicējas 2012.gada 13.aprīļa iesniegumu, kurā tika lūgts apstiprināt pieteicējas dokumentu saņemšanu. Pieteicēja saskaņā ar Civillikuma 2353.[1]panta trešo daļu lūdz tiesu noteikt par pienākumu */iestāde/* atlīdzināt pieteicējai Ls 2825,63, proti, tīši nepiedzīto parāda summu *(lietas 19.lapa)*.

[3] Paskaidrojumā tiesai *(lietas 17.lapa) /iestāde/* atzīst, ka ir pārsniegts noteiktais termiņš atbildes sniegšanai un paskaidro, ka pārbaudot saņemtos dokumentus, konstatēts, ka 2012.gada 24.janvārī saņemta pieteicējas 2012.gada 20.janvāra sūdzība (reģistrācijas Nr.366/PL-5), kas kļūdas dēļ pievienota iesniedzējas citiem iesniegumiem par */amats/* rīcību. Rezultātā sūdzība novietota izejošo dokumentu mapē un atbilde uz pieteicējas 2012.gada 20.janvāra iesniegumu nav sniegta.

[4] Paskaidrojumā tiesai par pieteikuma papildinājumiem *(lietas 26., 27.lapa) /iestāde/* norāda turpmāk minēto.

[4.1] Atbilde uz pieteicējas 2012.gada 13.aprīļa lūgumu sniegt apstiprinājumu 2012.gada 20.janvāra sūdzības saņemšanai netika sniegta, jo */iestāde/* darbinieks nebija reģistrējis minēto dokumentu */iestāde/* lietvedībā. Pieteicējas 2012.gada 13.aprīļa lūgums */iestāde/* lietvedībā reģistrēts 2013.gada 7.februārī. Tāpat */iestāde/* darbinieka nolaidības dēļ atbilde netika sniegta uz pieteicējas 2012.gada 20.janvāra sūdzību, jo sūdzība tika pievienota iesniedzējas iepriekš iesniegtiem dokumentiem.

[4.2] 2013.gada 11.februārī */iestāde/* pieteicējai ir sniegusi atbildi uz 2012.gada 20.janvāra sūdzību un 2012.gada 13.aprīļa lūgumu, kā arī atvainojusies pieteicējai par atbilžu nesniegšanu uz viņas iesniegumiem.

[4.3] Administratīvās lietas ietvaros nav izskatāms jautājums par atlīdzinājumu Ls 2825,63 apmērā kā tīši nepiedzītā parāda summa.

[4.4] */iestāde/* norāda, ka 2012.gada 20.janvara sūdzībā pieteicēja atkārtoti vērsusi */iestāde/* uzmanību uz */iestāde 2/* Nr*./numurs/ /amats/ A.S.* iespējamo bezdarbību, izpildot nolēmumu par Ls 2825,63 piedziņu, kā arī norādīja uz */amats/* iespējamajiem mutiskiem apvainojumiem.

/iestāde/ paskaidro, ka laikā, kad 2012.gada 20.janvāra sūdzība tika iesniegta */iestāde/, /amats/ A.S.* lietvedībā šī izpildu lieta vairs neatradās. 2009.gada 3.martā minētais izpildu dokuments par Ls 2825,63 piedziņu tika reģistrēts */iestāde 2/* Nr*./numurs/ /amats/ V.J.* lietvedībā un šobrīd tā atrodas */iestāde 2/* Nr*./numurs/ /amats/ D.G.* lietvedībā. Saskaņā ar */amats/ D.G.* sniegto informāciju minētais izpildu dokuments tiek pakāpeniski pildīts, pieteicējai regulāri saņemot izpildu lietā piedzītos naudas līdzekļus. Līdz ar to, lai arī tika pieļauta prettiesiska faktiskā rīcība, nesniedzot atbildi uz 2012.gada 20.janvāra un 2012.gada 13.aprīļa sūdzību un iesniegumu, */iestāde/* rīcība nav nodarījusi pieteicējai kādus zaudējumus saistībā ar minētā nolēmuma izpildi, jo atbilžu nesniegšana nav kavējusi nolēmuma izpildi.

[4.5] Papildus */iestāde/* norāda, ka tā nav mantiski atbildīga par */amats/* rīcību, tajā skaitā par kādā izpildu lietā nepiedzītu parādu vai */amats/* radītajiem zaudējumiem. Sūdzības par */amats/* rīcību nolēmuma izpildē parādniekam un piedzinējam iesniedzamas tiesā saskaņā ar */likums/* 632.pantu. Savukārt prasības par zaudējumiem, kas cēlušies saistībā ar */amats/* profesionālo darbību, iesniedzamas konkrētā */iestāde 2/* saskaņā ar */likums/* 39.pantu.

Tādējādi */iestāde/* faktisko rīcību – atbilžu nesniegšanu uz *A.K.* iesniegumiem, nav pamata sasaistīt ar attiecīgajā izpildu lietā nepiedzītās summas apmēru. Starp */iestāde/* faktisko rīcību un pieteicējas pieteikuma grozījumos norādīto atlīdzību iztrūkst cēloniskais sakars.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu.

Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē atzina, ka atbildes nav sniegtas noteiktajā termiņā, bet neatzina pieteikumu daļā par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir apmierināms daļēji.

[7] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicēja 2012.gada 20.janvārī */iestāde/* iesniedza sūdzību, bet atbildi uz to nesaņēma. 2012.gada 13.aprīlī pieteicēja */iestāde/* iesniedza lūgumu apstiprināt 2012.gada 20.janvāra sūdzības saņemšanu, bet arī uz šo lūgumu atbildi nav saņēmusi. Līdz ar to pieteicēja lūdz atzīt */iestāde/* faktisko rīcību par prettiesisku un atlīdzināt morālo kaitējumu Ls Ls 2825,63 apmērā.

[8] Tiesības ikvienam likumā paredzētajā veidā vērsties valsts un pašvaldību iestādēs ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības nepārprotami ir nostiprinātas Satversmes 104. pantā.

Kārtību, kādā privātpersona iesniedz un iestāde izskata dokumentu, kurā ietverts iestādes kompetencē esošs lūgums, sūdzība, priekšlikums vai jautājums, un atbild uz to, noteic Iesniegumu likums.

Atbilstoši Iesniegumu likuma 5.panta trešajai daļai, iestāde atbildi pēc būtības sniedz saprātīgā termiņā, ņemot vērā iesniegumā minētā jautājuma risināšanas steidzamību, bet ne vēlāk kā viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas, ja likumā nav noteikts citādi.

Paskaidrojumā tiesai atbildētāja norāda, ka 2012.gada 24.janvārī saņemtā pieteicējas 2012.gada 20.janvāra sūdzība kļūdas dēļ pievienota iesniedzējas citiem iesniegumiem par */amats/* rīcību, kā rezultātā atbilde uz šo pieteicējas iesniegumu likumā noteiktajā termiņā netika sniegta. Arī uz pieteicējas 2012.gada 13.aprīļa lūgumu sniegt apstiprinājumu 2012.gada 20.janvāra sūdzības saņemšanai netika sniegta, jo */iestāde/* darbinieks nebija reģistrējis minēto dokumentu */iestāde/* lietvedībā.

Tiesa konstatē, ka atbilde uz 2012.gada 20.janvāra sūdzību un 2012.gada 13.aprīļa lūgumu pieteicējai sniegta 2013.gada 12.februārī, kā arī */iestāde/* pieteicējai ir atvainojusies par atbilžu nesniegšanu uz viņas iesniegumiem.

Līdz ar to pieteicējas pieteikums daļā par atbildes nesniegšanu noteiktajā termiņā ir apmierināms un atbildētājas faktiskā rīcība, nesniedzot atbildi uz pieteicējas 2012.gada 20.janvāra sūdzību un 2012.gada 13.aprīļa lūgumu likumā noteiktajā termiņā, ir atzīstama par prettiesisku.

[9] Pieteicēja lūdz atlīdzināt morālo kaitējumu Ls 2825,63 apmērā.

Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 9.pantu morālais kaitējums ir personiskais kaitējums, kas izpaužas kā fiziskas personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 14.panta pirmo daļu morālo kaitējumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus. Panta trešā daļa noteic, ka morālā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka apmērā līdz 3000 latiem. Savukārt atbilstoši panta ceturtajai daļai, ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, morālā kaitējuma patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

2013.gada 12.februārī */iestāde/* pieteicējai ir sniegusi atbildi uz viņas 2012.gada 20.janvāra sūdzību un 2012.gada 13.aprīļa lūgumu, vienlaikus pieteicējai izsakot atvainošanos par atbilžu nesniegšanu uz viņas iesniegumiem *(lietas 28.lapa).*

[10] Izvērtējot pieteicējas norādītos argumentus par kaitējumu, kas nodarīts ar iestādes rīcību, nesniedzot atbildes uz viņas iesniegumiem, tiesa nekonstatē būtisku pieteicējas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisku aizskārumu.

Izskatāmajā gadījumā pieteicēja 2012.gada 20.janvārī un 2012.gada 13.aprīlī vērsās */iestāde/* ar sūdzību un lūgumu, bet atbildes uz tiem nesaņēma. Tikai pēc pieteikuma iesniegšanas tiesā */iestāde/* 2013.gada 12.februārī sniedza atbildi uz pieteicējas sūdzību, tātad vairāk kā pēc gada.

Satversmes 104.panta pirmajā teikumā ir nostiprinātas tiesības likumā paredzētajā veidā vērsties valsts un pašvaldību iestādē ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības. Tātad tiesības saņemt no valsts pārvaldes iestādes atbildi pēc būtības likumā noteiktajā termiņā ir personu pamattiesības. Tiesu praksē par nozīmīgu tiesību aizskārumu tiek uzskatītas Satversmē un starptautiskajos tiesību avotos ietverto tiesību aizskārums.

Tomēr visi cilvēktiesību aizskārumi nav vērtējami kā vienlīdz smagi. Atbilstoši administratīvo tiesu praksē atzītajam tiesības saņemt atbildi no valsts un pašvaldības iestādes nav tik nozīmīgas kā, piemēram, tiesības uz bērna aprūpi *(sal. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 16.februāra lēmuma lietā Nr.SKA-104/2010 17.punktu).* Tiesu praksē arī tiek atzīts, ka neatbildēšana uz iesniegumu, lai gan skar Satversmes 104.pantā noteiktās tiesības, nav uzskatāma par smagu interešu aizskārumu *(skat., piemēram, Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 7.novembra spriedumu lietā Nr. AA43-2407-07/18).*

[11] Vērtējot pieteicējas aizskārumu, tiesa ņem vērā, ka */iestāde/* pārkāpumu ir novērsusi un pieteicēja atbildi uz savu sūdzību saņēma.

Konkrētajā gadījumā atbildes nesaņemšana likumā noteiktajā kārtībā nav liegusi pieteicējai iespēju likumā noteiktā kārtībā aizsargāt kādas citas savas tiesības, izņemot pieteicējas Satversmes 104.pantā norādīto pamattiesību aizskārumu. Kā redzams no atbildētājas paskaidrojumiem tiesai uz pieteicējas 2008. un 2009.gadā iesniegtajiem iesniegumiem */iestāde/* ir sniegusi atbildes likumā noteiktajos termiņos, taču šajā gadījumā pieteicējai atbilde likumā noteiktajā termiņā netika sniegta */iestāde/* darbinieka kļūdas dēļ.

Ņemot vērā, ka atbilde pieteicējai, lai arī pēc gada, bet tika sniegta, pieteicēja nav līdzatbildīga kaitējuma nodarīšanā, */iestāde/* šo prettiesisko rīcību ir veikusi darbinieka kļūdas dēļ un neatbildēšana uz iesniegumu saskaņā ar tiesu praksi nav uzskatāma par smagu interešu aizskārumu, kā arī lietā nav konstatējams, ka atbilžu nesniegšana pieteicējai būtu kavējusi nolēmuma izpildi un */iestāde/* rīcība nav radījusi citas reālas sekas, izņemot pieteicējas Satversmes 104.pantā norādīto pamattiesību aizskārumu, tiesa atzīst, ka pieteicējas aizskārums nav vērtējams kā smags.

Tiesu praksē atvainošanās ir diezgan plaši pielietots atlīdzināšanas veids. Augstākās tiesas Senāts ir atzinis, ka sabiedrībā vispārpieņemts veids, kā var tikt kompensēti nelieli emocionālie pārdzīvojumi, ir atvainošanās *(Augstākās tiesas Senāta 2010. gada 9. jūlija spriedums lietā Nr. SKA-223/2010, 7. punkts).*

No tiesu prakses izriet arī tas, ka par tāda veida nelieliem emocionāliem pārdzīvojumiem, kādi var rasties tā iemesla dēļ, ka laikus netiek izdots administratīvais akts, taisnīgs atlīdzinājuma veids ir iestādes atvainošanās *(sk. Senāta 2010.gada 9.jūlija spriedumu SKA-223/2010).* Minētais, tiesas ieskatā, attiecināms arī uz iestādes faktisko rīcību – atbildes sniegšanu pēc būtības. Minētajā spriedumā Senāts atsaucās uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, norādot, ka pārkāpuma konstatācija pati par sevi var būt taisnīga atlīdzība par jebkuru morālu kaitējumu, ko cietis pieteicējs. Tādējādi vēl jo vairāk par taisnīgu atlīdzinājumu noteiktos apstākļos var kalpot iestādes atvainošanās.

Tiesa nenoliedz, ka tas, ka iestādes kavēšanās dēļ persona ir spiesta gaidīt procesa iznākumu nepamatoti ilgi, var izraisīt personai nepatīkamas emocijas, tomēr, tiesas ieskatā, šādas ciešanas nesasniedz tādu smaguma pakāpi, lai būtu pamats atlīdzinājumam naudā.

[12] Tiesas sēdē pieteicēja norādīja, ka vēlas saņemt atlīdzinājumu par */amats/* rīcību nolēmumu izpildē.

Tiesa piekrīt atbildētājas paskaidrojumā norādītajam, ka ja arī pieteicējai ir radīts kāds kaitējums vai zaudējumi saistībā ar nolēmumu izpildi, tad tie nav radušies */iestāde/* rīcības rezultātā saistībā ar atbildes nesniegšanu uz pieteicējas sūdzību.

Saskaņā ar */likums/* 3.pantu */amats/* amata darbībā ir neatkarīgi un pakļauti vienīgi likumam. Atbilstoši šā likuma 10.panta otrajā daļā noteiktajam, fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī amatpersonām aizliegts iejaukties */amats/* profesionālajā darbībā, ietekmēt un iespaidot viņus, bet saskaņā ar 39.panta otro daļu prasības par zaudējumiem, kas cēlušies saistībā ar */amats/* vai viņa palīga profesionālo darbību, iesniedzamas tai */iestāde 2/*, kuras uzraudzībai */amats/* pakļauts. Savukārt */likums/* 632.panta pirmā daļa noteic, ka */amats/* darbības sprieduma izpildīšanā, piedzinējs, iesniedzot motivētu sūdzību, var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc */amats/* amata vietas (..).

No minētā izriet, ka */iestāde/* nav tiesīga */amats/* dot norādījumus ar nolēmumu izpildi saistītos jautājumos, sūdzības par */amats/* rīcību nolēmumu izpildē ir iesniedzamas tiesā saskaņā ar */likums/* 632.pantu, savukārt prasības par zaudējumiem iesniedzamas attiecīgajā */iestāde 2/*.

[13] Ņemot vērā, ka */iestāde/* rīcība, nesniedzot atbildi uz pieteicējas sūdzību, ir atzīta par prettiesisku, pieteicējai ir jāsaņem morāls gandarījums par nodarīto morālo kaitējumu. Morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēram ir arī jāattur iestāde no līdzīgu gadījumu atkārtošanās nākotnē.

Tiesa uzskata, ka morālā kaitējuma atlīdzinājums – rakstveida atvainošanās – šo mērķi ir sasniedzis. Līdz ar to pieteikums daļā par morālā kaitējuma zaudējuma Ls 2825,63 apmērā atlīdzināšanu ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 289.-290.pantu, 291.panta pirmo daļu tiesa

nosprieda

apmierināt daļēji *A.K.* pieteikumu.

Atzīt par prettiesisku Latvijas */amats/ /iestāde/* faktisko rīcību, kas izpaudusies kā atbildes nesniegšana uz pieteicējas 2012.gada 20.janvāra un 13.aprīļa sūdzību.

noraidīt *A.K.* pieteikumu daļā par morālā kaitējuma Ls 2825,63 apmērā atlīdzināšanu.

Noteikt */amats/ /iestāde/* pienākumu atmaksāt *A.K.* samaksāto valsts nodevu Ls 20.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese *(personiskais paraksts)* S.Blūma

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese S.Blūma
Liepājā 2013.gada 31.jūlijā.